

Când politicienii ne scriu Istoria

urmărire din pagina 1

... considerat, între legendă și tradiții, de istoriografia maghiară, fondatorul orașului nostru. În 1924, statuia acestuia a fost relocalată în fața Bisericii romano-catolice din ansamblul baroc.

Sigur, se schimbaseră definitiv vremurile după Marele Război. Românii doreau să rupă cu trecutul maghiar și austromaghiar asupritor. Totuși, liderii noștri politici, locali și din București, au dovedit decență, relocând statuia lui Szent Laszlo într-un perimetru istoric de mare valoare arhitecturală și încărcătură culturală iluministă.

Amintim, pentru aducere aminte, că în toamna anului 1940, când nord-vestul Transilvaniei a fost ocupat prin dictat de statul maghiar condus de Horthy, toate statuile românești din oraș au fost distruse. Autoritățile românești în retragere au reușit să transporte statuia Întregitorului la Beiuș, în teritoriul rămas în fruntariile țării. Până la urmă a avut aceeași soartă fiind dată la topit din ordinul noilor autorități comuniste, undeva prin 1946, care, interesant, erau majoritar recrutate dintre minoritari, unii chiar hortiști, trecuți rapid, prin 1945, în tabăra comunistă.

În epoca comunistă, în perimetrul fostei statui Regale, a apărut un monument închinat soldaților sovietici eliberatori. Acesta a dăinuit până în 1990, când, sub impulsul noilor vremuri, locul a rămas gol. În această situație, corpul ofițeresc și al angajaților civili din marea unitate militară a Oradei vremii, sub conducerea dlui. gen. mr. Corneliu Mihai Lungu, prin chetă benevolă, au strâns suma necesară pentru ridicarea monumentului ecvestru a lui Mihai Viteazul.

Spun astăzi unii, chiar români democrați, că Mihai Viteazul nu are nicio legătură cu Oradea, că nu este „al nostru”, că este un oltean, nici măcar un ardelean, un condotier de tip italian, dornic de glorie, jaf și îmbogățire. Ce afirmații de semidict! În primul rând, Mihai Viteazul este simbolul primei unificări a românilor într-un stat, fie el și efemer datorită complicațiilor politice cu care domnitorul s-a confruntat. Toate generațiile următoare de români au văzut în fapta Viteazului, apoi în jertfa sa, un imbold pentru rezistență și unitate națională. Nu degeaba busturi și statui ecvestre ale Viteazului s-au ridicat după 1859, inclusiv în epoca comunistă, peste tot în țară. Dar aceiași sferțodocti, unii politicieni de astăzi, nu știu că Oradea este legată de faptele și drumurile Viteazului din anii 1595-1600. După unirea Transilvaniei cu Țara Românească, Cetatea Oradei este disputată între turci și habsburgi. Asediul otoman este neutralizat și datorită corpului expediționar de 1.500 de călăreți sub conducerea lui Aga Leca, căpitanul lui Mi-

hai Viteazul, care vine în ajutorul căpitanului Cetății Oradea. După pierderea bătăliei de la Mirăslău (18 septembrie 1600) în drumul său spre Praga, pentru a reprimii sprijinul politic și militar al împăratului habsburg Rudolf, pentru continuarea luptei antiotomane, Mihai Viteazul, venind cu suita sa dinspre Hălmaș și Beiuș, poposește la 11 decembrie 1600 în Oradea. Tabăra și-o așează în afara Cetății, într-o zonă care astăzi cuprinde Parcul 1 Decembrie - str. Alecsandri - parte din Piața Unirii. Deci ridicarea statuii Viteazului în Piața Unirii are și o acoperire documentar-istorică (vezi Istoria orașului Oradea, scrisă de istoricul Liviu Borcea și colaboratorii, p. 127-130). Orice istoric profesionist, fie el implicat în politică, știe că fiecare personalitate din istoria unui popor are locul ei bine stabilit de faptele sale și ale colaboratorilor. Atât prin deciziile bune pe care le-a luat, cât și prin cele mai puțin inspirate. Astfel văzute lucrurile, prin ceea ce a realizat Mihai Viteazul luptând cu Imperiile Otoman și Habsburg, cu tătării și nobilimea maghiară din Transilvania, pentru impunerea drepturilor națiunii medievale române, a rămas un simbol pentru toate generațiile de după el, ca prim înfăptuitor al unirii celor trei state românești. Pe de altă parte, monarhia germano-română prin Carol I, Ferdinand I, chiar Carol II, și-au câștigat locul în istoria românilor implicându-se decisiv în procesul de modernizare a națiunii noastre. Sub Carol I ne-am cucerit Independența de sub turci și a continuat afirmarea economică, culturală și politică începută sub Alexandru Ioan Cuza. Ferdinand cel Loial a întregit fruntariile românismului. Chiar și Carol al II-lea rămâne, în pofida moralității sale îndoielnice și a politicii interne bazate pe principiul „divide et impera”, ceea ce a slăbit statul aruncându-l în complicațiile politice ale anilor 1939-1941, este recunoscut ca un sprijinitor al culturii naționale. Astfel văzute lucrurile cine îndrăznește să-i opună pe Viteazul Întregitorului țării sau invers?

Acum vreo doi ani, când dl. primar Ilie Bolojan a primit o înaltă distincție din partea Casei Regale, postul DigiTV Oradea mi-a luat un interviu. Atunci l-am felicitat și am subliniat semnificația momentului. Și cu alte ocazii am scos în evidență eforturile sale și ale colaboratorilor pe linia modernizării orașului. În același timp și gafele făcute, cu implicații asupra bugetului Primăriei: cazul „Ciuperca”, mozaicul din Pasajul Vulturul Negru, calitatea dalelor din Piața Unirii, creșterea impozitelor cetățenilor etc. Se zice că „numai cel ce nu lucrează nu greșește”. Totuși, autoritarismul de care dă dovadă în ultima vreme nu cadrează cu democrația. Dialogul cu cetățenii trebuie să fie perpetuu, să se țină cont și de

Ieri a fost montată statuia Regelui Ferdinand

alte păreri dacă acestea sunt în interesul majorității, să se respecte legea interpretată nu neapărat șmecherește.

Domnul primar a organizat excelent festivitățile din aprilie a.c. legate de aniversarea Centenarului instaurării administrației românești în Oradea și Bihor. Mă tem că „plusul” obținut cu acest prilej în fața electoratului orădean se va transforma în „minus” datorită declanșării „războiului statuiilor”. De fapt el a început încă anul trecut prin dislocarea bustului mecenatului Emanuil Gojdu, aruncat undeva în incinta ștrandului din Ioșia, apoi în Cetate. Reacția adevăraților intelectuali, prin Asociația „Cultura în mișcare”, trebuia să fie un avertisment pentru posibile ulterioare decizii pripite, neproductive, ofensatoare la adresa memoriei unor personalități naționale care prin gesturile lor și-au servit națiunea.

Sunt surprins că în plină campanie electorală cele două mari partide ale momentului: PSD și PNL, alături de partenerii lor politici mai mărunți, nu au luat o poziție față de noua fază a războiului național „româno-român”, cel al „luptei cu statuile”. Unde sunt organizațiile locale ale partidelor parlamentare, deputații acestora, Prefectura, instituțiile Ministerului de Interne, structurile justiției locale care au fost înștiințate în timp util de posibilele efecte ale deciziei liderului municipal? Aplicăm „politica struțului”?

Nu era Piața Ferdinand locul potrivit pentru ridicarea statuii Întregitorului? Acolo este deja plasată statuia Reginei Maria. Se refăcea, peste ani, cuplul regal sub forma unor însemne de for public! Cei doi unificatori de țară nu-și pot găsi locul unul lângă altul, de o parte și de alta a Crișului, chiar dacă mai nou (o altă găselniță discutabilă, dacă nu tâmpită și haioasă) sunt legați prin podul Szent Laszlo?

Dacă privim politica națională în ansamblu, gafele coaliției majoritare care ne conduce, slăbiciunile Opoziției, șantajele tot mai dure ale UDMR-ului cu implicații imprevizibile în viitor - se explică prin lipsa unui par-

tid național în adevăratul sens al cuvântului. Au dispărut PUNR, PRM, Vatra Românească agonizează. Cauzele sunt multiple. S-au destrămat din interior, ajutate puternic de marile partide de stânga și de dreapta din țară, dar și de structuri politice externe. Astăzi avem vreo șapte partidulețe naționale/naționaliste. Acestea ar trebui să fuzioneze într-un partid al României unite, în frunte cu oameni tineri, cu vârste între 25-60 de ani, cu o anumită forță economică, dar, mai ales, cu o profesiune câștigată prin școală serioasă la vârsta firească de până la 25-30 de ani, cu o cultură generală, inclusiv istorică, care să le permită să cunoască trecutul națiunii din care să aleagă faptele bune și să evite vechile greșeli.

Sunt convins că reprezentanții foștilor militari și angajați civili ai unităților locale din anii 90 vor continua să se bată pentru a-l apăra pe Mihai Viteazul. Domnii gen. mr. Corneliu Mihai Lungu, col. dr. Constantin Moșincat, gen. bg. Grigore Bartoș, col. Demian, s.a., care cunosc istoria ridicării statuii Viteazului, au documente și stăpânesc legislația - vor fi elementul coagulant al rezistenței celor mulți împotriva deciziilor de neînțelese.

Poate așa, iubiiții noștri conducători locali vor fi obligați să facă apel, în deciziile pe care le iau în plan politic, la specialiști, cu care să se înconjoare pentru a evita penibilul. Cunosc, inclusiv în Universitatea noastră, tineri simpatizanți ai PNL și PSD, curtați, la un moment dat, de liderii acestor partide pentru a candida pe liste de consilieri locali, chiar parlamentari. Deși în viața de toate zilele sunt adepții ideilor europene de dreapta sau de stânga, ezită să se înregimenteze politic, preferând perfecționarea și afirmarea în profesiune. De ce? Pentru derapajele liderilor politici, care, în plus, preferă, într-o anumită măsură, colaboratori dintre semiprofioniști și carieriști de morală aproximativă. Să ne căutăm un nou candidat de primar, care să nu aibă pasiunea de a se război cu statuile? Curată boală!

Agenda politică

Trei mize pentru alegerile din 26 mai

Alegerile europarlamentare din această duminică au trei mize - susține președintele PNL Bihor - reprezentării României în Uniunea Europeană adăugându-se miza națională și cea locală. De altfel, liderul liberal susține că rezultatul acestor alegeri va influența și scrutinele viitoare.

„Sunt trei mize ale acestor alegeri: miza reprezentării României în Uniunea Europeană, miza națională și miza locală. Ultimele două mize au o legătură indirectă cu aceste alegeri pentru că, fiind alegeri prezidențiale, locale și parlamentare din șase în șase luni, așa cum nu s-a mai întâmplat până acum în anii postdecembriști, aceste alegeri se vor influența unele pe altele. Prin urmare, românii, prin votul pe care îl vor da duminică viitoare, vor răspunde și întrebării dacă România se îndreaptă într-o direcție bună sau dacă vor altceva”, a declarat, ieri, președintele PNL Bihor, Ilie Bolojan, în cadrul unei conferințe de presă. Potrivit lui Bolojan, în Baza ponderii fiecărei familii europene se va stabili președintele Comisiei Europene și comisarii europeni. „UE ne influențează semnificativ prin fondurile europene alocate țărilor rămase în urmă, prin libera circulație, accesul la piața unică, investiții străine în România și prin creșterea prosperității țărilor membre”, a afirmat Bolojan, adăugând că fără fonduri europene nu ar fi fost posibile investițiile realizate în Oradea și județul Bihor. El a adăugat că „este foarte important” ca România să fie bine reprezentată în Parlamentul European. „În exercițiul financiar viitor trebuie negociate sume mai mari pentru România. De rezultatul acestor alegeri depinde cine va conduce Uniunea Europeană, cum va fi țara noastră reprezentată în Europa și câte fonduri europene ne vor veni. Vom alege o echipă respectată în Europa, cea a Partidului Național Liberal, sau pe cei cu care liderii europeni nu vor să se întâlnească? Cum vor reprezenta aceștia din urmă România? Eu cred că echipa noastră de europarlamentari are capacitatea, are forța și experiența să ne reprezinte așa cum se cuvine în Europa”, consideră Bolojan. În ceea ce privește miza națională, liderul PNL Bihor a menționat că sunt două modele de dezvoltare pe care le-am avut în ultimii ani: cel din Oradea, „bazat pe responsabilitate”, respectiv cel de la guvernare, „bazat pe consum”, fără ritm susținut de realizare a investițiilor, dar cu „împrumuturi fără limită”, care nu duc la dezvoltare. „Nu veți găsi un primar de succes la primul mandat, dar nici un ministru de succes dacă e schimbat din șase în șase luni. Cei care consideră că România se îndreaptă într-o direcție greșită nu au cum să voteze PSD”, a afirmat liberalul. Cea de-a treia miză, cea locală, a fost exemplificată prin comparație între administrația locală și cea județeană din acești ultimi trei ani. „La CJ s-ar fi putut face mult mai mult, astfel încât județul și Oradea să se dezvolte”, susține Bolojan, dând exemplu Aeroportul Oradea, care „a fost predat de administrația liberală cu pista realizată și cu contract semnat cu o firmă importantă de transport aerian”. „Cu toate că e bine că se face al doilea terminal, această conducere a îngropat aeroportul”, a acuzat primarul Oradei, care promite că dacă liberalii vor prelua conducerea administrației județene vor rezolva problema zborurilor în maximum șase luni. El a mai remarcat faptul că „nu există niciun șantier” deschis pentru investițiile pe proiecte europene ale CJ Bihor. La final, liderul PNL bihor i-a îndemnat pe bihoreni să voteze PNL la alegerile europene și să voteze DA la cele două întrebări de la referendum.